KURSPLAN / KURSBESKRIVNING

Fordonsutbildning Lastbil m släp

FAK / Bilkåren | 4 Dagar (34 Timmar) | Fastställd 2026-05-30

1. KURSBENÄMNING OCH BETYGSSKALA

Kursbenämning: Fordonsutbildning Lastbil m släp

Kursnivå: Grundkurs för förare

Betygsskala: Godkänd (G) eller Icke Godkänd (IG)

Målgrupp: Blivande lastbils- och släpfordonsförare i FAK och Bilkåren som skall placeras som förare hos t.ex. PTS, MCF, länsstyrelser (MTE), Energimyndigheten, Trafikverket, Riksantikvarieämbetet och Polismyndigheten.

Urval: Behovsprioriterat av FAK och Bilkåren, utifrån kravställning från respektive myndighet/uppdragsgivare.

2. KRAV FOR DELTAGANDE

- Folkbokförd i Sverige och svensk medborgare för Energimyndigheten, Riksantikvarieämbetet och Polismyndigheten; för MTE folkbokförd i Sverige.
- Medlem i FAK eller Bilkåren (för MTE/Trafikverket).
- Körkort med lägst behörighet CE (undantagsvis C).
- Bedömas lämplig för placering som lastbilsförare med släp. (undantagsvis C)
- Normalt inte vara äldre än 60 år vid påbörjad utbildning för Energimyndigheten/Riksantikvarieämbetet/Polismyndigheten, 65 år för Trafikverket och 67 år för MTE.
- God fysisk status och fullt frisk för att kunna utföra uppdrag att t.ex. lasta gods, koppla släp och klättra upp på flak.
- Ha intresse för samhällets krisberedskapssystem och FAK:s/Bilkårens roll i totalförsvaret.
- Vara i en psykisk balans så att man har förutsättningar att kunna verka i kris.

3. KURSENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL OCH UPPLÄGG

Kursen genomförs efter att grund-/introduktionsutbildning genomförts enligt krav från respektive myndighet eller organisation.

Kursen innehåller teori, teknik/vård samt praktisk körning med lastbil och släp.

Kursen genomförs i FAK:s och Bilkårens regi.

4. KURSTID

Kursen omfattar totalt 34 timmar och genomförs under fyra dagar (Torsdag till Söndag). Kurstiden är disponerad enligt fastställd timplan och ramprogram.

5. KURSENS SYFTE OCH LÄRANDEMÅL

Kursen syftar till att deltagaren efter genomförd utbildning självständigt ska kunna köra lastbil med släp inom ramen för sitt uppdrag i kris och totalförsvar.

Kunskap och förståelse för:

• Aktuell lagstiftning avseende tunga fordon, släp, vikter och arbetstider.

• Agerande som lastbilsförare vid olika typer av krissituationer och transportsituationer.

Färdighet och förmåga:

• Kunna framföra lastbil med släp på ett trafiksäkert och omdömesgillt sätt i olika transportsituationer och miljöer.

• Kunna lasta och lastsäkra på ett lagenligt och säkert sätt med godssäkringsutrustning.

• Med hjälp av karta kunna orientera i olika typer av miljöer och vägar, i dagsljus såväl som i mörker.

• Kunna utföra första hjälpen (LABCD), HLR, hantera katastrofblödning samt vidta åtgärder vid trafikolycka.

Deltagare ska kunna följa givna instruktioner och anvisningar, ha förmåga att samarbeta samt visa förståelse för och agera i enlighet med FAK:s och Bilkårens värdegrund.

6. INTYG OCH OMDÖME

Intyg där det framgår att deltagaren uppnått kursens mål och är godkänd och lämplig för placering som förare delas ut vid kursens avslutning.

Om inte kursens mål uppnåtts eller deltagaren bedömts olämplig för uppdraget och därför avskiljts under kursens gång ska detta meddelas muntligt till deltagaren på kursplatsen. Beslutet, där grunderna för beslutet framgår, ska också vara skriftligt och skickas till deltagaren samt till FAK:s rikskansli och Bilkårens kansli snarast efter kursens slut.

7. ÖVRIGT

Under kursen: Litteratur i form av skriftlig utbildningsdokumentation används under kursen. Deltagarna kommer att arbeta enskilt, i par och i grupp.

Deltagare som inte lever upp till FAK:s och Bilkårens värdegrund, inte följer instruktioner och anvisningar eller visar bristande förmåga, intresse och/eller kunskap avskiljs från kursen. Detsamma gäller den som själv ansöker om det, har fysiska hinder eller måste lämna kursplats på grund av sjukdom.

Utvärdering: En skriftlig och muntlig utvärdering av kursen sker vid avslutningen av kursen.

Ekonomi: Ersättning och kostnader utgår enligt gällande antagningsbesked och avtal.

8. TIMFÖRDELNING ÖVNINGSGRENAR OCH INNEHÅLL (34 H)

Teori	Timmar
Kursstart, presentation, mål, FAK:s och Bilkårens värdegrund & spelregler	2,0
Samhällets krisberedskap och FAK:s/Bilkårens roll	2,0
Trafikteori och riskutbildning, repetition	2,0
Lastberäkning, tolkning av registreringsbevis & lastsäkringsteori	1,5
Karta, fordonsorientering grunder	1,0
Teknik repetition (hjul/däck, bromssystem, ny teknik)	0,5
Frivillig vid skarp insats	0,5
Summa timmar teori	**9,5 h**
Övriga ämnen	**Timmar**
Sjukvårdsutbildning, HLR och första hjälpen (LABCD, Katastrofblödning)	6,0
Sambandsutbildning (Rakel)	1,0
Summa timmar övriga ämnen	**7,0 h**
Teknik / Vård	**Timmar**
Praktisk teknik, tillsyn & vård, tankning, grovstädning och återlämning	3,0
Summa timmar teknik/vård	**3,0 h**
Körning & Praktiska övningar	**Timmar**
Uttag fordon, säkerhetskontroll & tillkoppling av släp	2,0
Praktisk lastsäkring	2,0
Körning grundläggande manövrering och backning med släp	3,5
Körning varierande landsväg efter karta & fordonsorientering i mörker	4,0
Körning mot mål i tätort med släp	3,0
Kursavslutning, utvärdering, städning & avslutning	2,0
Summa timmar körning & praktiska moment	**14,5 h**
TOTALT KURSTIMMAR	**34,0 h**

9. RAMPROGRAM (4 DAGAR TORSDAG - SÖNDAG)

Schemat är ett ramschema som kan ändras utefter progression och förutsättningar.

Dag 1: Torsdag (8,5 Timmar) - Teoretiska momment & Grundutbildning

Tid	Tim	Momentsbeskrivning & Innehåll
09.00 - 11.00	2,0	Kursstart, presentation av kursledning/elever, kursmål, FAK:s och Bilkårens värdegrund, spelregler & kommendantur
11.00 - 12.00	1,0	Samhällets krisberedskap och FAK:s/Bilkårens roll i totalförsvaret & organisationskunskap
12.00 - 13.00	-	*Lunch*
13.00 - 15.00	1,0	Teknik repetition (regler om hjul/däck, bromssystem & ny teknik på moderna fordon)
15.00 - 17.00	2,0	Trafikteori och riskutbildning, repetition av lagstiftning för tunga fordon
17.00 - 18.00	-	*Middag*
18.00 - 19.30	1,5	Lastberäkning, tolkning av registreringsbevis & lastsäkringsteori (TYA:s lathund)
19.30 - 20.30	1,0	Karta, fordonsorientering grunder (karttecken, skalor, orientering)
21.00	-	*Kvällsfika & Inkvartering*

Dag 2: Fredag (10 Timmar) - Praktisk lastsäkring, Sjukvård/HLR & Rakel

Tid	Tim	Momentsbeskrivning & Innehåll
07.00 - 08.00	-	*Frukost*
08.00 - 12.00	4,0	Praktisk lastsäkring (praktisk tillämpning av spännband, surrning och godssäkring)
13.00 - 15.00	2,0	Sjukvårdsutbildning, HLR och katastrofblödning (LABCD & Akut omhändertagande)
12.00 - 13.00	-	*Lunch*
15.00 - 17.00	2,0	Fortsättning Sjukvårdsutbildning, HLR, praktiska scenarier & katastrofblödning
17.00 - 18.00	-	*Middag*
18.00 - 19.00	1,0	Sambandsutbildning (Rakel, sambandsrutiner & praktisk hantering)
19.00 - 20.00	1,0	Uttag fordon, instrument, reglage & säkerhetskontroll grunder
21.00	-	*Kvällsfika*

Dag 3: Lördag (10 Timmar) - Körning, manövrering, släpkoppling & landsväg

Tid	Tim	Momentsbeskrivning & Innehåll
07.00 - 08.00	-	*Frukost*
08.00 - 09.00	1,0	Säkerhetskontroll & tillkoppling av släp (funktionstest, tryckluft & kopplingsanordning)
09.00 - 12.00	3,0	Körning grundläggande manövrering och backning med släp (serpentin, sidoförflyttning & garage)
12.00 - 13.00	-	*Lunch (ISO)*
13.00 - 17.00	4,0	Körning varierande landsväg efter karta med släpfordon
17.00 - 18.00	-	*Middag*
18.00 - 20.00	2,0	Fordonsorientering fortsättning & mörkerkörning på mindre vägar
21.00	-	*Kvällsfika*

Dag 4: Söndag (5.5 Timmar) - Tätortskörning, vård, skarp insats & avslutning

Tid	Tim	Momentsbeskrivning & Innehåll
07.00 - 08.00	-	*Frukost*
08.00 - 10.00	2	Körning mot mål i tätort med släp (navigering i trånga miljöer & tätortskarta)
10.00 - 12.30	2.5	Vård, tankning, grovstädning och återlämning av fordon
12.30 - 13.15	-	*Lunch*
13.15 - 13.45	0,5	Frivillig vid skarp insats (genomgång av bildspel och folder 'Agerande vid skarp insats')
13.45 - 14.30	0,75	Kursavslutning, skriftlig/muntlig utvärdering, intygsutdelning & avslutning
14.30-15.00	0.5	Fika